

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

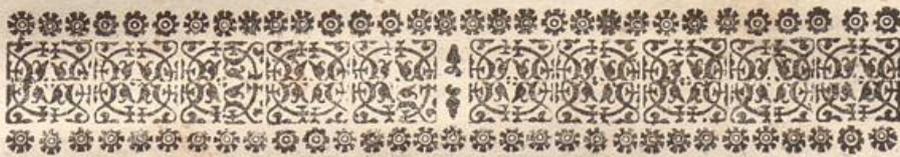
Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Casus Primus Promissionis gratuitæ; item acceptatæ in veris Sponsalibus,
sed sine repromissione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

maliter : at homicidium , quod in ebrietate patrat , nullam in se libertatem habet , quia , dum fit , non fit humano modo , nec est in nostra potestate , consequenter non est formaliter peccatum , sed sicuti liberum est duntaxat in sua causa , ita est peccatum in causa , consequenter non est peccatum formaliter , sed potius est effectus peccati præteriti.

QUÆSTIO TERTIA.

Quomodo in Sponsalibus debeat esse promissio acceptata , & mutua , quæ est tertia conditio.

CASUS PRIMUS

Promissionis gratuita , item acceptata in veris Sponsalibus , sed sine repromissione.

Sarinus , ut gratum se sistat Cæciliæ , quod sibi lethaliter ægrotanti indefesso obsequio servierit , promittit eidem futuras nuptias. Idem præstat Mathildi Basilius , non tamen ex gratitudine , sed animo præcisè Sponsalia celebrandi. Utraque acceptat promissum , dicitque se felicem , si possit habere maritum tam exoptatum , neutra tamen repromittit.

Q. An Sarino , vel Basilio , & quænam obligatio ex hac promissione oriatur ?

SYNOPSIS.

SYNOPSIS.

1. Promissio ab altera parte non acceptata non obligat promittentem.
2. An promissio gratuita Sponsalium acceptata promittentem obliget? Sententia negativa.
3. Probabilius est, obligari promissorem, non quidem vi Sponsalium, sed ex promissione liberali, & gratuita, quin altera pars vicissim obligetur.
4. Quanta sit hæc obligatio, & an promissio gratuita inducat impedimentum publicæ honestatis?
5. Quid judicandum in dubio, an promissio facta sit gratis?
6. An in contractu vero Sponsalicio censeatur pars altera repromittere eo ipso, quòd promissionem sibi factam acceptet?
7. Deciditur, vera Sponsalia necessariò exigere promissionem mutuam, aliàs ex neutra parte obligationem inducunt.

1.

Osui in utroque Casu, promissionem fuisse acceptatam, non va enim questio foret, an promissio ab altera parte non acceptata, quia v. g. eam ignorat, vel etsi sciat, tamen ad eam nihil respondet, obligationem inducat? quod affirmat D. Antoninus p. 3. tit. 1. c. 18. Armilla V. Sponsalia n. 3. Tabiena, & alij, potissimum se fundantes in c. Veniens 5. Qui Clerici vel voyentes &c. ubi promissio Matrimonij facta absenti censeatur valida, & tamen non

videtur fuisse acceptata, cum fuerit facta absenti.

Dicendum tamen cum Sanchez L. 1. de Matr. disp. 6. n. 24. Hurtado Disp. 1. de Matr. difficult. 3. n. 8. Dicastillo Disp. 1. de Matr. n. 22. Coninck Disp. 22. dub. 6. n. 35. Bonnac. &c. ad hoc, ut promissio obliget, necessarium esse, ut ea acceptetur, quia quavis promissio habet insitam istam conditionem, si alter eam acceptet, nisi tamen aliud statuatur in Jure; communiter quippe excipiunt DD. promissionem factam Civitati, vel Universitati, vel Ecclesiæ, vel Hospitali, qui enim his promittit, non potest promissionem suam revocare, prohibente id

id jure, non tamen tenetur eam indicare promissarijs, nec ante horum acceptationem adimplere; sed ista huc non pertinent; videri potest Lessius *L. 2. de iust. c. 18. dub. 6. n. 36.* Ratio autem nostræ conclusionis est, quia non possum alteri obligari, nisi ipse acquirat jus in me, nec potest ille jus istud acquirere, nisi volens, quod fit per acceptationem, per ipsum, vel per alium ejus nomine factam: ergo requiritur acceptatio.

Confirmatur. Etiam vota Deo facta non obligant, quando Deus illa non acceptat, v. g. si sint de rebus indifferentibus, ex communi Sententia: ergo pariter promissio facta homini non obligat, nisi ab eo acceptetur.

Ex *c. veniet* nihil probatur, quia in eo planè non constat, quòd illa promissio absenti facta non fuerit acceptata; imò videtur potiùs in illo supponi, eum, cui promissio facta est, habuisse illius notitiam, eamque acceptasse, nam dicit Glossa V. Absenti promisit: *per interpositam personam, quæ mandatum habebat ad hoc, aliàs nihil est;* & Jo. Andreas *ibid. n. 8.* sic ait: *potest sponderi absenti, dummodo sciat, vel ratum habeat:* magis ergo probatur ex *cit. c. promissionem Sponsalium* debere acceptari, quàm acceptatione opus non esse.

2. Hoc igitur stabilito de acceptatione, quod eà deficiente promissio

Sponsalium nullam obligationem pariat, duplex nunc quaestio examinanda est, 1. an promissio Sponsalium merè gratuita, sed tamen acceptata, obliget promittentem? 2. An in contractu vero Sponsalicio censeatur altera pars repromittere eo ipso, quòd Sponsionem acceptet, atque aded sola acceptatio ad hoc sufficiat, ut promittenti obligatio oriatur?

Posse quempiam obligari ad contrahendum cum puella merè gratis, & liberaliter, quando illa vicissim non se obligat promittenti, sed ejus promissionem merè acceptat, negant Basil. Pontius *L. 12. c. 4. n. 2.* Vasc. *disp. 4. de Matrim. c. 3.* & alij nonnulli. Ratio eorum est, quia qui alteri promittit nuptias, non vult se obligare ad donandum corpus alteri, sed potiùs ad mutuandum unum corpus cum corpore alterius: ergo promissio ad contrahendum Matrimonium ab uno solo facta absque repromissione alterius, nequit esse valida ad obligandum, proinde fieri nequit, ut quis Sponsalia Virgini promittens ad ea obligetur, nisi & ipsa vicissim promittat, & obligationem contrahat.

3. Verùm dicendum est, posse aliquem obligari puellæ ad illam ducendam, etsi vicissim illa non obligetur ad nubendum, quando scilicet fecit promissionem gratuitam, & liberalem, v. g. propter acceptum aliquod beneficium, uti ponitur

E

tur

tur in casu nostro promississe Sarinus Cæciliæ; hæc verò obligatio non oritur ex vi Sponsalium, sed ex simplici, & liberali promissione, si hanc pars altera acceptavit. Ita Sanch. *L. I. disp. 5. n. 12.* Palao *disp. I. de Sponsal. p. 2. n. II.* Laym. *L. 5. tract. 10. p. I. c. I. n. 2.* Becanus *to. I. c. 43. de Sacram. in specie q. 3.* Hurtadus *disp. I. de Matr. difficult. 6.* Dicastillo, Bonac &c. Ratio est, quia licet Sponsalia claudicare nequeant, sed necesse sit vel utrumque obligari, vel neutrum vi Sponsalium, potest tamen simplex promissio esse ex parte unius, altero nihil repromittente, atque ideo manente immuni ab omni obligatione, ut patet, quando aliquid liberaliter promittitur, is enim, qui promittit, obligatur; is verò, cui promittitur, nullam obligationem contrahit, sicut, si quis promittit alteri vendere certam mercem, si ille eam emere velit, promittens tenetur stare promisso, at verò alter nullam habet obligationem emendi: ergo pari modo potest quis liberaliter spondere virgini, quòd velit ipsam ducere Sponsam, si nempe ipsa velit ei nubere, per quod obligabitur quidem promittens, ipsa verò manebit libera, & habebit electionem nubendi, vel non nubendi.

Hinc argumentum adversariorum parùm habet efficaciam. Concedo sanè, quod, qui alteri promittit nuptias, non se obliget ad

donandum corpus alteri, sed mutuandum, promittit tamen hoc gratuitò, & non per modum contractus onerosi, & quamquam ipse hac sua promissione obligetur dare mutuò suum corpus, si ipsa ita velit, non tamen habet hæc ullam obligationem, ut istud velit; nam quamvis ipsa commutatio, uti & contractus propriè Sponsalitiis, essentialiter mutua sit, non tamen promissio commutandi liberaliter, & gratuitò facta, quemadmodum, ut dictum est, promissio, & obligatio vendendi alteri domum pro pretio fieri potest absque eo, quòd alter repromittat, & obligetur emere domum, seu dare pretium pro domo, antequam domus venditur, aut traditur.

4. Igitur in casu nostro ad primum quæsitum, etsi Sarinus vi sua promissionis obligatus sit Cæciliam ducere, non tamen ista vicissim obligatur Sarino nubere. Quanta verò sit ista obligatio ex parte promittentis, Authores non conveniunt. Pirh. *n. 3. de Sponsal.* Tannerus *to. 4. disp. 8. de Matr. dub. I. n. 4.* Henricq. *L. II. c. 13. n. 2.* & alij censent, ejusmodi solitariam promissionem, etiam acceptatam, non obligare graviter, sed solum sub veniali, nisi grave damnum inde sequatur, aut cum solemnitate facta sit. Verum Palao *l. c. n. 14.* Sanch. *L. I. disp. 5. n. 20.* Navarr. Valq. &c. probabilius judicant, talem promissionem accep-

acceptatam obligare sub gravi, quia vi dictæ promissionis conceditur promissario jus exigendi promissum; sed violare suam obligationem, & jus alterius in re gravi, qualis est Matrimonij, quod facit, qui suum promissum non servat, est grave peccatum: ergo graviter peccat, qui suum promissum non servat.

Rectè interim advertit Sanch. cit. disp. 5. n. 8. & Engl. in Manuali Paroch. p. 3. c. 5. de Sponsal. Sect. 2. ex tali promissione merè gratuita nullum oriri impedimentum publicæ honestatis, quod tamen oritur ex veris Sponsalibus; hinc mortuâ sceminâ, cui talem promissionem liberalem fecit Sarinus, poterit is sororem defunctæ Cæciliæ ducere, vel vicissim mortuo Sarino poterit à superfite scemina in Matrimonium accipi frater Sarini.

5. Iterum bene observat Sanch. l. c. n. 15. quando dubium est, an ista promissio facta sit gratis, an verò per modum contractûs, standum esse in primis intentioni promittentis; si verò de ea non constet, attendendum esse ad circumstantias, ut ex ijs desumatur aliqua conjectura, nam si de Matrimonio inter eos contrahendo tractabatur, manifestum est, non esse promissionem gratuitam; si autem nullatenus de hoc sermo erat, sed ob aliquod Beneficium acceptum id promissit, ut se gratum exhiberet, censetur

ex gratitudine, & benevolentia promississe, & non per modum contractûs respectivi. Quando autem penitus dubium est, tunc judicandum est, eum promississe juxta naturam Sponsalium, quæ sunt contractus mutuus, & respectivus, adeoque non promississe, nisi dependenter à reciproca repromissione, nam in obscuris inspiciendum, & præsumendum est id, quod plerumque fieri solet; plerumque autem non solent homines alteri spondere Matrimonium, nisi sub hac conditione, quòd & altera pars se obliget ad idem Matrimonium: ergo hoc factum fuisse judicandum est in dubio, proinde altero non repromittente talis promittens ad nihil obligatur.

6. Ultima ista responsio deducit nos ad alteram quæstionem, an in contractu verè Sponsalicio, ubi quis nuptias in futurum promittit non ex gratitudine, aut liberaliter, sed animo ineundi verum contractum Sponsaliticum, utrinque reciprocum, & mutuum, sufficiat alterius præcisa acceptatio sine alia repromissione?

Eum, qui acceptat promissionem Matrimonij, censeri eo ipso repromittere, docent Rebellus p. 29 L. 4. de oblig. Justit. q. 1. n. 7. Pontius L. 12. c. 4. n. 2. Præposit. q. 9. de sponsal. n. 4. ad fin. Vasq. Paludanus &c. quia acceptans promissionem Matrimonij affirmat eo ipso, se vel-

le inire Matrimonium cum eo; hæc autem affirmatio est repromissio: ergo eo ipso, quod promissionem acceptet, repromittit. 2. Promittens Matrimonium, illud promittit sub conditione repromissionis: ergo eo ipso, quod alter acceptet promissionem sub conditione repromissionis sibi factam, repromittit, aut saltem repromittere censetur.

Verùm utraq̃ue ratio non obtinet intentum; negatur enim, quod acceptans promissionem Matrimonij eo ipso affirmet promittenti, se velle inire Matrimonium cum eo, sed tantum affirmat, se acceptare fidem, aut jus oblatum secum contrahendi Matrimonium; & quamvis acceptans etiam prius affirmaret, nempe se velle inire Matrimonium, non statim per hoc repromitteret, nam sunt ista duo valde diversa, promittere Matrimonium, & nuda affirmatione significare animum, quem habet ad contrahenda Sponsalia, ut bene observant Hurtadus, & Dicastillo.

Ad alterum argumentum iterum negatur *Anteced.* nec enim omnis promittens promittit sub conditione repromissionis, ut paulò antè vidimus in promissione gratuita. Deinde etsi promittens non promitteret, nisi sub conditione repromissionis, altera pars potest nihilominus acceptare promissionem sibi factam, quin necessariò debeat repro-

mittere, nihil enim repromittens non purificat conditionem, atque ita promissionem sibi factam relinquit inefficacem, & conditionatam, facitque, ut non transeat in absolutam, atque aded nullum effectum habeat.

7. Dico igitur cum Sanch. *L. r. disp. 5. n. 5.* Palao *disp. 1. de Sponsal. pu. 2. n. 9.* Laym. *L. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 2.* Coninek *disp. 21. dub. 2. n. 9.* Gobat *tr. 10. cas. 1. de Sponsal. n. 129.* Becano *q. 3. cit. n. 5.* Hurtado, Dicastillo, Pirhing, & alijs, Sponsalia necessariò debere esse mutuam promissionem, idque colligitur ex ipsa definitione Sponsalium, nam *L. 1. ff. de Sponsal.* dicuntur Sponsalia: *mentio, & repromissio futurarum nuptiarum*, quod dicit reciprocam obligationem: si ergo promittas puellæ Matrimonium animo contrahendi Sponsalia, ipsa verò non repromittat, neque ipsa, neque tu ullam contrahis obligationem. Probat in primis, quod puella non obligetur; imò est hoc per se manifestum, quia noluit ipsa se obligare, *actus enim agentium non operantur ultra intentionem eorum.* Argum. c. ult. De Præbend. Quòd tu non obligeris, iterum clarum est, quia noluisti aliter obligari, quàm obligatione Sponsalitiâ, quæ est mutua, & reciproca, nam verba contrahentium accipienda sunt secundum naturam contractûs *L. ex conducto §. Papinianus ff. Locati.* Ergo neutra pars obligatur,

tur, ideoque in casu nostro, quia Mathildis duntaxat acceptavit, non autem repromisit, nec ipsa, nec Basilius ad nuptias obli-

gatur, neque etiam ex hac promissione oritur impedimentum publicæ honestatis, quia Sponsalia non sunt.

CASUS SECUNDUS

An taciturnitas in Sponsalibus sit sufficiens acceptatio, & consensus?

Fabianus, & Ramirus Sponsalia contrahunt, ille loco filij sui Sanctij, hic pro Elvira pupilla, cujus tutorem agit. Utraque proles præsens est, dum ista fiunt, videtque omnia, & audit, neque reclamatur, sed tacet.

Q. An valeant ista Sponsalia, Patre, & Tutore spondente?

SYNOPSIS.

1. *An, & quando taciturnitas in Sponsalibus sit signum interioris consensus? Enumerantur aliquot casus, præsertim quando Parentes contrahunt loco liberorum.*
2. *Non tantum Pater, sed & Mater potest contrahere Sponsalia nomine Filij, aut Filie, imò etiam pro liberis emancipatis, item pro illegitimis, & spurjis, sive præsentibus sint, sive absentes.*
3. *Debet tamen absentibus, vel ignorantibus significari, quid gestum sit; ad quod si taceant, censentur acta ratificare, quemadmodum præsentibus,*

E 3